

Till
Kommunstyrelsen

För kännedom
Kommunfullmäktige

Grundläggande granskning 2018

Kommunallagen (KL 12 kap 1 §) ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde.

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisningssystem och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

I likhet med tidigare år var svarsfrekvensen, trots upprepade påminnelser, tämligen låg. Därför vill vi återigen understryka att kommunstyrelsens ledamöter har en skyldighet att enligt kommunallagen lämna uppgifter till revisorerna.

Vi noterar att fullmäktige i december 2018 antog indikatorer för mätning av måluppfyllelse av de kommunövergripande verksamhetsmålen. Då indikatorerna antogs så sent finns ingen bedömning av verksamhetsmässig måluppfyllelse i årsredovisningen.

För revisorerna i Nora kommun

A handwritten signature in blue ink that reads "Jan Kallenbäck".

Jan Kallenbäck
Ordförande i revisionen

Grundläggande granskning 2018

Revisionsrapport

Nora kommun

KPMG AB

2019-04-04

Antal sidor 9

Bilaga 1, Resultat enkät

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	2
2.1	Syfte och revisionsfråga	2
2.2	Avgränsningar	2
2.3	Revisionskriterier	2
2.4	Ansvarig nämnd	2
2.5	Projektorganisation/granskningsansvarig	3
2.6	Metod	3
3	Resultat av granskningen	3
3.1	Svar på revisorenas frågor	3
3.1.1	Möte med kommunstyrelsens arbetsutskott	3
3.1.2	Möte med socialutskottet	5
3.1.3	Möte med barn- och ungdomsutskottet	7
4	Enkät till kommunstyrelsen	9
5	Slutsats	9

1 Sammanfattning

Kommunallagen (KL 12 kap 1 §) ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde.

2018 års grundläggande granskning visar att det finns en fungerande ekonomisk rapportering till kommunstyrelsen. Enkätsvaren tyder dock på att frekvensen och återrapporteringen av vilka effekter olika åtgärder ger kan förbättras. Enkätsvaren pekar också på att målstyrningen behöver förbättras både avseende hur målen utformas men även avseende åtgärder när det bedöms att målen inte kommer att uppnås.

Kommunen står inför stora utmaningar i form av stora investeringar och förändrade behov i verksamheterna.

2 Inledning/bakgrund

Kommunallagen (KL 12 kap 1 §) ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde.

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisningssystem och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

2.1 Syfte och revisionsfråga

Det övergripande syftet med den grundläggande granskningen är att bedöma om styrelsen har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning uppföljning och kontroll av verksamheten.

2.2 Avgränsningar

Grundläggande granskning till den del som avser delårsbokslut och årsbokslut redovisas i särskilda rapporter.

2.3 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller

- kommunallagen

2.4 Ansvarig nämnd

Iakttagelserna i denna rapport avser kommunstyrelsen.

2.5 Projektorganisation/granskningsansvarig

Granskningen har utförts av Karin Helin Lindkvist kundansvarig och certifierad kommunal revisor.

Kommunens revisorer har deltagit i träffar med presidiet och utskott.

2.6 Metod

I årets grundläggande granskning har ledamöterna i kommunstyrelsen besvarat en enkät. Revisorerna har också ställt kompletterande frågor samt samlat in underlag som styrker svaren i enkäten. Revisorerna har också träffat hela kommunstyrelsen. Under året har revisorerna läst kommunstyrelsens och nämndernas protokoll.

Informationen från den grundläggande granskningen beaktas även vid revisionernas riskanalys inför år 2019.

3 Resultat av granskningen

3.1 Svar på revisorernas frågor

3.1.1 Möte med kommunstyrelsens arbetsutskott

Revisorerna genomförde möte med kommunstyrelsens arbetsutskott 2018-05-23. Nedan redogörs för en sammanfattning av skriftliga svar samt vad som framkom vid mötet. Det ska dock understrykas att förhållandena kan ha ändrat sig sedan detta möte genomfördes.

1. Ekonomisk prognos 2018

I ekonomirapporten 1 som bygger på kostnader och intäkter t.o.m. april 2018 prognostiserades resultatet till - 6,8 mnkr.

2. Hur ser kommunstyrelsens presidium på utvecklingen av målstyrningsarbetet?

Förändringsprocessen pågår med utvecklingen av målstyrningsarbetet.

Ks ordförande understryker att den nya modellen kommer ge politiken en tydligare styrning.

3. Hur avser kommunstyrelsen att styra och följa upp byggandet av den nya skolan?

Projektet kommer löpa under fem år. Nora Fastigheter AB har fått uppdraget att driva projektet med ett maxtak för kostnaderna.

Lokalförsörjningsgruppen kommer att få presenterat för sig hur fastighetsbolaget kommer att bedriva arbetet vidare.

Kommunstyrelsen kommer att fatta ett antal beslut t.ex. om hur projektet ska bedrivas och kommer att informeras löpande.

En projektplan ska utformas för hur det fortsatta arbetet ska bedrivas. Kommunstyrelsen ska också klargöra vilka beslut Nora Fastigheter AB ska fatta och vilka beslut som ska överlämnas till kommunstyrelsen.

4. Va-verksamheten Revisorerna vill ha ett förtydligande av det svar som inkommit på granskningen avseende VA-taxor och vad VA-fonden ska användas till.

År 2012 – 2014 såg VA-avdelningen att det låg ett flertal större investeringar inom några år vilka skulle påverka taxan avsevärt. Det gällde bland annat utbyggnad av Norasjöns östra strand, eventuell byggnation av reservvattenledning mellan Nora och Lindesberg samt restaurering av reningsverket i Nora. Kommunstyrelsens arbetsutskott i Nora informerades om läget. Eftersom Nora kommun önskar ha en jämn taxehöjning över tid så kom man överens om att höja fonden under några år för att inte behöva höja taxan så mycket år 2019.

Enligt lagen om allmänna vattentjänster går det bra att bygga upp en fond för större investeringar under en längre period än 5 år om det finns en tydlig plan vad pengarna ska användas till. På Samhällsbyggnad Bergslagen används Swecos planeringsverktyg för VA-taxor och den tar bland annat hänsyn till alla kända investeringar kommande 15 år.

År 2017 fick Samhällsbyggnadsförbundet en fråga från Nora kommuns revisorer via Peter Warman om att fonden behövde sänkas. Förbundet tog fram en plan med åtgärder som skickades över till kommunen i augusti 2017.

Taxan kommer inte att höjas år 2018 vilket kommer innebära att fonden kommer sänkas ytterligare.

Under kommande år så finns även en stor osäkerhetsfaktor för vad driften/underhållet av befintliga VA-anläggningar kommer att kosta på grund av den dåliga anläggningsstatusen.

Enligt revisionens önskemål så kommer förbundet att varje år i samband med taxeförslaget att skicka med efterfrågade dokument. Samhällsbyggnadsförbundet kommer dessutom att i samband med bokslutet kommentera utgående fondresultat.

6. Vad ser kommunstyrelsen i övrigt som viktiga frågor och/eller utmaning under 2018?

Utmaningar är de ökade driftkostnaderna i samband med byggnationerna t.ex. Karlsängskolan, särskilt boende och Tullbackagården. Även ökat vårdbehov samt minskade statsbidrag för integrationsverksamheten är utmaningar som kommunen måste kunna möta.

Vid mötet med kommunstyrelsens presidium framfördes bland annat ekonomin och framtida investeringar som de stora utmaningarna.

Internkontrollen har gått ut till förvaltningen för att göra en riskanalys. Det har tidigare inte varit en politisk process i riskanalysen. Inför denna har varje chef arbetat fram vilka områden de ser som riskfyllda. Ks kommer nu att i workshopform göra sin riskanalys. Kopplingen till målen kommer att göras tydligare i nästa års riskanalysarbete.

3.1.2 Möte med socialutskottet

1. Vilka bedömningar görs av ekonomin för 2018 och hur hanteras eventuella prognostiserade underskott?

Under 2017 har gjorts åtgärder för en budget i balans och bedömningen i dag är att man kommer att uppnå det under 2018 om det inte uppstår något oväntat.

Kommunstyrelsen har avsatt medel för oförutsedda kostnader.

Åtgärder som görs för att klara budgeten är t.ex. att driva familjehem inom kommunen i stället för att köpa platser externt. Ytterligare åtgärder är att samverka med andra kommuner och nyttja varandras resurser.

"Socialnämnd norra Örebro län" (SNÖL) arbetar med samverkansfrågor mellan kommunerna i norra länsdelen.

År 2017 hade kommunen kostnader för utskrivningsklara på 25 000 kr vilket är en betydande minskning mot 2016 (ca 2 mnkr 2016).

2. Finns en beslutad äldreomsorgsplan?

Det finns ingen äldreomsorgsplan men ett beslut om att ta fram en äldreplan.

Att ha en äldreplan till skillnad mot äldreomsorgsplan är att det omfattar alla äldre, inte bara de som har kommunal omsorg. Äldreplanen ska enligt socialchefens bedömning vara klar under 2018. Det finns dock inget datum i beslutet om när den ska vara klar.

4. Har en översyn gjorts av hela äldreomsorgen och vad har den i så fall visat? Har några beslut tagits med anledning av en eventuell översyn?

Under 2016 togs fram en analys av äldreomsorgen. Det har bara funnits tre olika typer av insatser, hemtjänst, särskilt boende och dagrehab. Vid analysen såg man t.ex. att de som var på dagrehab var där i flera år vilket inte var syftet. Nu finns en social dagverksamhet där de som är färdigrehabiliterade kan gå.

5. Hur långt har man kommit med samlad demensvård, samlad korttidsvård och samlad dagvård?

Alla dessa verksamheter är nu igång.

6. Hur långt har man kommit med ökat anhörigstöd?

Anhörigstödet är kopplat till strategier för ökat kvarboende i hemmet.

Anhörigstöd ska dock omfatta alla anhöriga men i dag finns ingen anhörigkonsulent. Nora kommun är för litet för att ha en egen anhörigkonsulent men det är en funktion som skulle kunna ha inom ramen för SNÖL.

Varje verksamhetsdel arbetar med det indirekta anhörigstödet.

7. Välfärdsteknologi, finns nu en plan för E-hälsa och välfärdsteknologi?

Välfärdsteknologin bidrar dels till ökad delaktighet men även till ökad effektivitet.

Det som används idag i kommunen är, vårdplanering med hjälp av bildkommunikation, Digitala trygghetslarm är genomfört i hela kommunen och det fungerar bra.

De ska inte prioritera att införa TES (ett planeringssystem) på särskilt boende.

Natttillsyn med digital kamera har gjorts försök för några år sedan men sedan gick de inte vidare med det. Nu har verksamheten fått i uppdrag att ta fram en person som är positiv och vill prova detta. Alla personal har TimeCare (ett schema- och bemanningssystem).

Mobilt trygghetslarm har provats på Hagby ängar och ska provas i hemtjänsten. Nyckelfri hemtjänst har de inte infört. Digital signering av läkemedelslistor har påbörjats i hemtjänsten.

8. Vårdighetsgarantier, Nora har ett antal vårdighetsgarantier, som skulle arbetas om. Är det genomfört?

Det arbetet sker parallellt med framtagande av äldreplanen.

9. Anställdas sysselsättningsgrad, har alla anställda inom äldreomsorgen en sysselsättningsgrad om lägst 65 %?

Ja alla har det.

9.1. Har cheferna inom vård och omsorg kompetens att kunna genomföra nödvändiga åtgärder för att säkerställa en god vård och omsorg enligt socialtjänstlagen t.ex avseende de åtgärder som nu ska göras inom Tullbackagården?

Socialchefen bedömer att de har det.

10. Behörigheter och loggkontroll, är åtgärderna genomförda avseende de brister som påtalades i granskningen om behörigheter och loggkontroll?

De uppfyller nu de krav som revisorerna ställde i granskningen.

11. Beskriv hur ni arbetar med flyktingmottagande och integration och vilka utmaningar som finns just nu?

Dahlgården, HVB-hem, är stängt då det inte fanns behov. De används i stället som ett genomgångsboende till invandrade anhöriga.

Det är inget inflöde av flyktingar för närvarande. Det finns kommunala åtaganden enligt bostättningslagen. Det är Länsstyrelsen som fördelar dessa flyktingar som kommer.

3.1.3 Möte med barn- och ungdomsutskottet

Revisorerna genomförde möte med barn- och ungdomsutskott 2018-09-13. Nedan redogörs för en sammanfattning av skriftliga svar samt vad som framkom vid mötet. Det ska dock understrykas att förhållandena kan ha ändrat sig sedan detta möte genomfördes.

Vid mötet närvarade endast bildningschefen. Ordförande och vice ordförande i barn- och ungdomsutskottet var också inbjudna till sammanträdet men närvarade inte.

1. Budget 2018 och 2019

Budgetprognosen för 2018 visar på en budget i balans. Ett nytt datasystem har tagits i bruk vilket inneburit en stor engångskostnad. Det nya systemet är mer användarvänligt och skapar goda förutsättningar för smidig uppföljning av verksamheten.

Budgetprocessen för 2019 är igång. Fokus bör ligga på ett långsiktigt perspektiv och etableringen av en lämplig metodik. De stora kostnaderna är personalkostnader vilket kräver att arbetet sker i process som tar hänsyn till det.

Resursfördelningsmodell är viktig för att kunna skapa förutsättningar för verksamheterna att hålla budget. Verksamheterna har själva möjlighet att styra över sin

budget. Det måste därför finnas en respekt för den tilldelade budgeten och att den inte överstigs.

2. Behörighetsgrad bland lärare

Lärare anställda i Nora kommun har en behörighetsgrad på ca 90 % vilket är högt. Gyttorps skola som har högst behörighetsgrad ligger på 99,6 %, Lärkesskolan har lägst behörighetsgrad på 82 %.

En betydande andel av lärarna kommer inom kort att nå pensionsålder vilket är bekymmersamt. Det examineras för få lärare för att kunna täcka efterfrågan. En lösning på situationen är förändring av organisationen. Behöriga lärare ska ägna sig mer åt kärnverksamhet och mindre åt stödprocesser. Samplanering och konceptplanering samt att föra in andra yrkesgrupper är ytterligare förslag på hur lärarbristen ska hanteras.

3. Riktade statsbidrag

Nora kommun söker årligen riktade statsbidrag. Ansökningsprocessen kräver ett omfattande administrativt arbete. Ett av bidragen Nora kommun nyttjar är lågstadiesatsningen, medlen används till att upprätta ett speciallärarteam som aktivt utför åtgärder för hjälpa elever med svårigheter i skolan. Effekten av insatsen har varit positiv.

4. Fortbildning

Det sker en satsning på skolledare och IT-utveckling inom skolverksamheten. Utbildningar krävs för att lärarna ska kunna använda pedagogisk IT på ett ändamålsenligt sätt. Det finns ett överhängande krav från staten att samtliga skolor i Sverige digitaliseras vilket ställer krav på personalen.

Enligt resursfördelningsmodellen är det rektorernas uppgift att fördela sina resurser vilket även innebär möjlighet att bestämma vad verksamheten behöver för fortbildning. Utskottet lägger sig inte i hur professionen styr sin verksamhet, uppföljning sker via resultatredovisning.

5. Ej behörig rektor på vuxenutbildningen

Nora kommun tar Skolinspektionens anmärkning på stort allvar. Kommunen har bestämt sig för att pröva hur beslut fattat av Skolverket gällande samma rektor håller juridiskt.

6. Högrepresterande elever

Samtliga elever ska mötas på den nivå de befinner sig. Detta upplevs inte som ett problem, skolorna lyckas möta eleverna på rätt nivå. Digitaliseringen av läromedel kan underlätta anpassningen och anpassas till rätt stimulansnivå.

4 Enkät till kommunstyrelsen

Som en del i den grundläggande granskningen har kommunstyrelsens ledamöter erhållit en enkät där frågor ställts avseende kommunstyrelsens styrning, ledning och uppföljning 2018. Enkäten skickades till 15 ledamöter i kommunstyrelsen i Nora kommun. Tio svar inkom. Sammanställningen av svaren redovisas i bilaga 1.

5 Slutsats

Vår grundläggande granskning visar att det finns en fungerande ekonomisk rapportering till kommunstyrelsen. Enkätsvaren tyder dock på att frekvensen och återrapporteringen av vilka effekter olika åtgärder ger kan förbättras. Enkätsvaren pekar också på att målstyrningen behöver förbättras både avseende hur målen utformas men även avseende åtgärder när det bedöms att målen inte kommer att uppnås.

Kommunen står inför stora utmaningar i form av stora investeringar och förändrade behov i verksamheterna.

KPMG, dag som ovan

Karin Helin Lindkvist
Certifierad kommunal revisor

Grundläggande granskning, Kommunstyrelsen Nora kommun, 2018

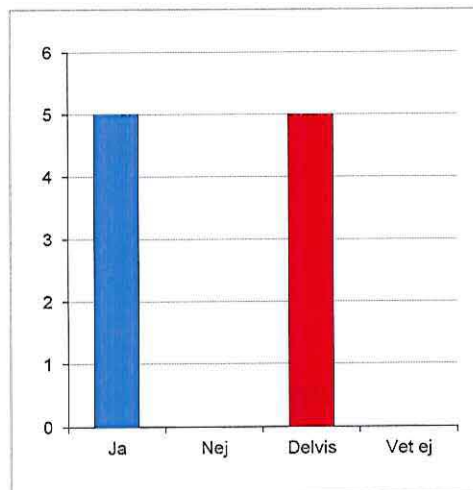
Sammanställning enkät.

Enkäten har gått ut till 15 ledamöter i kommunstyrelsen i Nora kommun. Tio (10) svar inkom.

1. Har styrelsen tolkat mål och uppdrag från fullmäktige och brutit ned dessa så att de fungerar som styrsignaler till verksamheten?

a. Har styrelsen fastställt målen?

Ja:	5
Nej:	0
Delvis:	5
Vet ej:	0

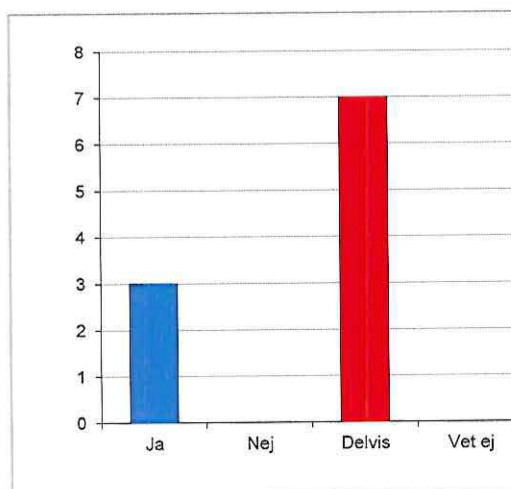

Kommentarer:

- Vision och övergripande mål är beslutade i Kommunfullmäktige.
- Indikatorer har arbetats fram under året och beslutats i KS ska nu upp i KF.

b. Har styrelsen konkretiserat målen så att de är mätbara?

Ja:	3
Nej:	0
Delvis:	7
Vet ej:	0

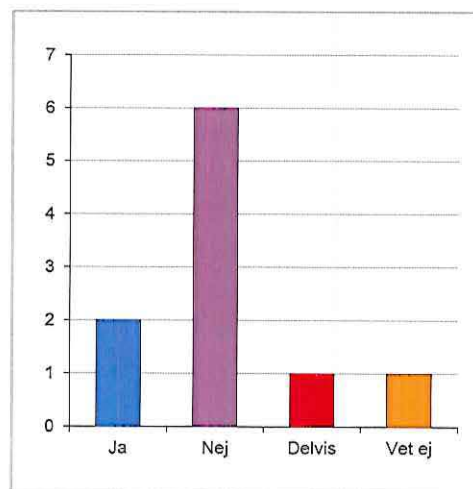

Kommentarer:

Alla de nya indikatorerna som är tagna i KS nov ska vara mätbara.

c. Har styrelsen beslutat om åtgärder/analys vid avvikelser?

Ja:	2
Nej:	6
Delvis:	1
Vet ej:	1

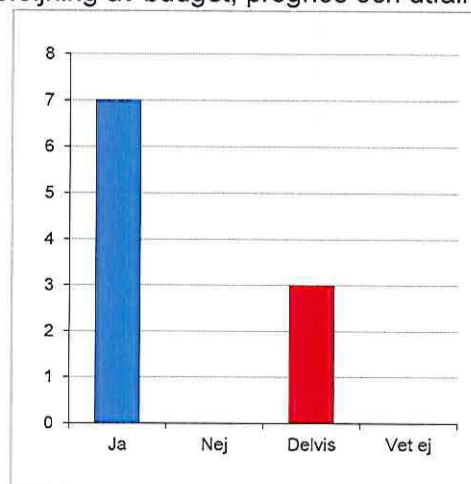
Kommentarer:

Inga kommentarer.

2. Har nämnden/styrelsen en ekonomistyrning samt ekonomisk uppföljning och rapportering?

a. Sker regelbunden rapportering och uppföljning av budget, prognos och utfall?

Ja:	7
Nej:	0
Delvis:	3
Vet ej:	0

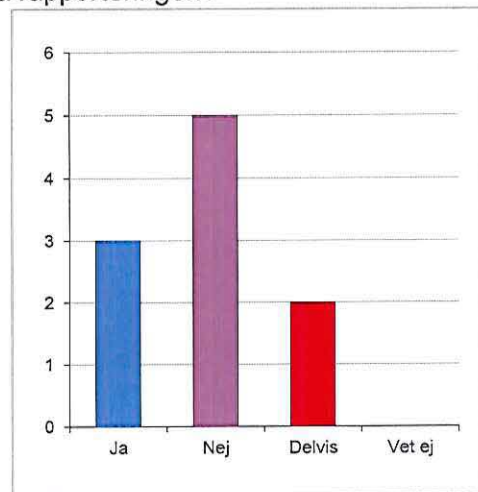

Kommentarer:

- Vi kommer att förbättra den rutinen med uppföljning oftare.

b. Är det tillräcklig frekvens och kvalitet på rapporteringen?

Ja:	3
Nej:	5
Delvis:	2
Vet ej:	0

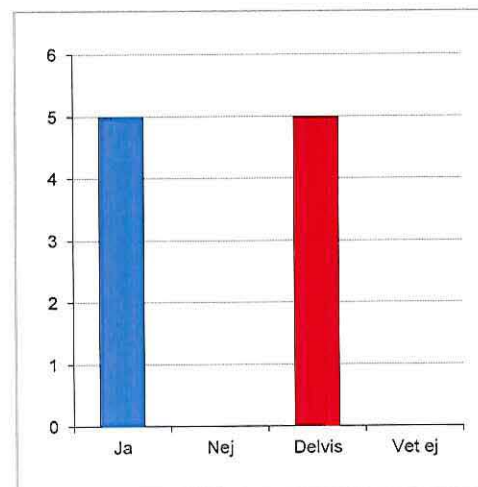

Kommentarer:

- Den ekonomiska uppföljningen måste ske tätare.
- Kvalitén är mkt bra på rapporterna. Frekvensen bör vara något oftare.

c. Fattas beslut om åtgärder vid avvikelser?

Ja:	5
Nej:	0
Delvis:	5
Vet ej:	0

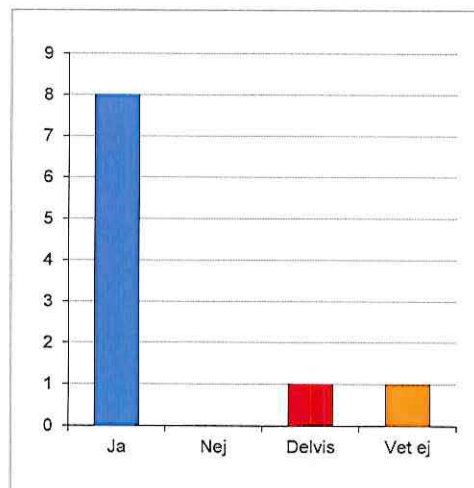
Kommentarer:

- Dålig återrapportering till ks om/vad åtgärderna gett för resultat.

3. Finns ett systematiskt arbete med intern kontroll avseende såväl verksamhet som redovisning

- a. Finns en övergripande struktur i kommunen (reglemente/riktlinjer) för intern kontroll?

Ja:	8
Nej:	0
Delvis:	1
Vet ej:	1

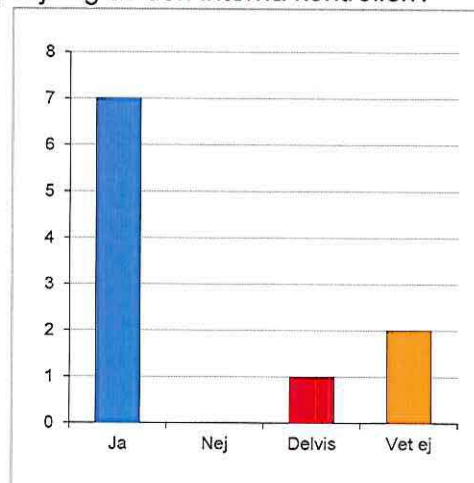

Kommentarer:

Inga kommentarer.

- b. Finns det en fastställd årlig plan för uppföljning av den interna kontrollen?

Ja:	7
Nej:	0
Delvis:	1
Vet ej:	2

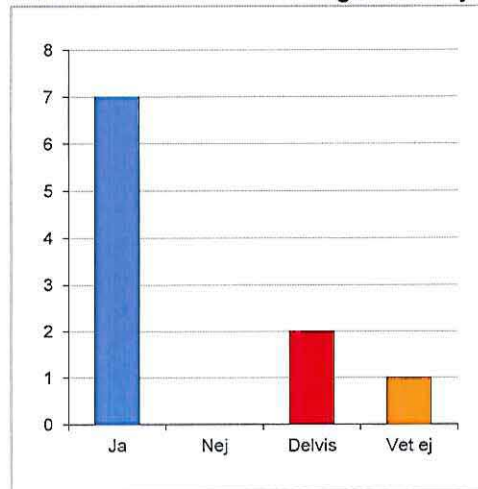

Kommentarer:

Inga kommentarer.

c. Är internkontrollplanen ett resultat av genomförd risk- och väsentlighetsanalys?

Ja:	7
Nej:	0
Delvis:	2
Vet ej:	1

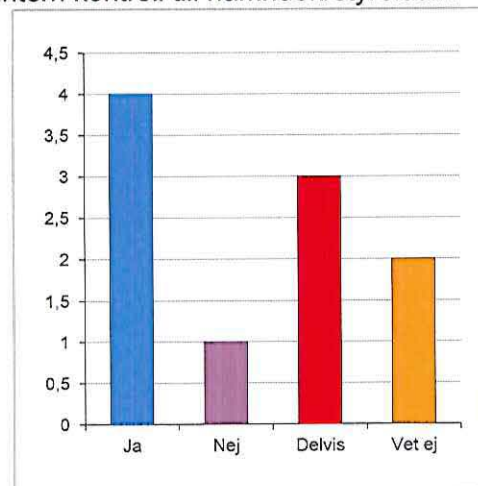

Kommentarer:

Inga kommentarer.

d. Rapporteras resultat från arbetet med intern kontroll till nämnden/styrelsen?

Ja:	4
Nej:	1
Delvis:	3
Vet ej:	2

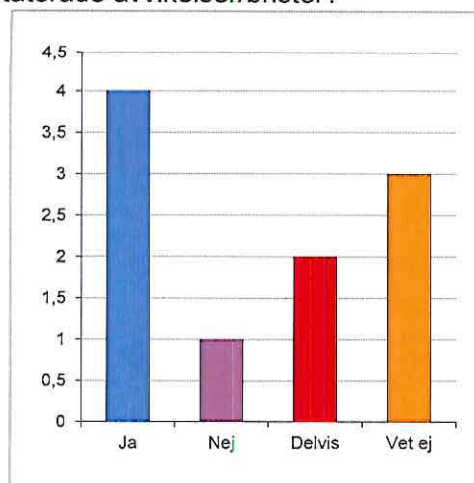

Kommentarer:

Inga kommentarer.

e. Fattas beslut eller ges direktiv vid konstaterade avvikelser/brister?

Ja:	4
Nej:	1
Delvis:	3
Vet ej:	2

Kommentarer:

Inga kommentarer.

4. Övriga synpunkter

Inga övriga synpunkter.